№ 19–20 (43-44) 8—7 (05) **Рік видання II-й** **Ціна 20 коп.**

1928 РІК

НОМЕР ЗБІЛЬШЕНОГО РОЗМІРУ (16 СТОР.)

Мал. Б. Фрідкіна

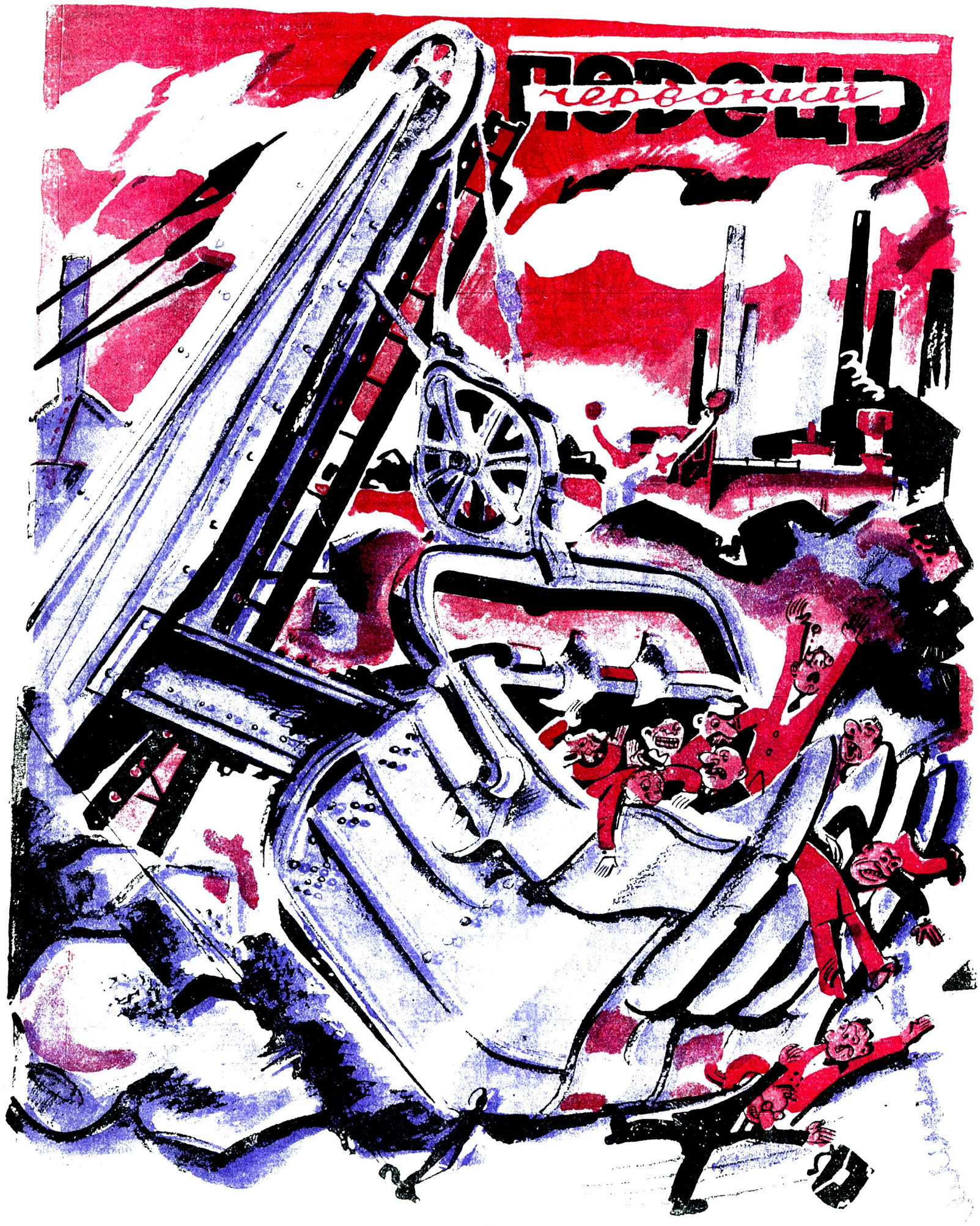

1917 $\frac{7}{XI}$ 1928

Працюй, наш екскаваторе,
Викопуй все сміття.
Сміття ж іще багато є —
Працюй, наш екскаваторе,
Звільняй життя!

Дрібненьких, поганеньких тих,
Хто шкодить і псує,
Хапай з машинним дзенькотом
Залізними обценьками
В нутро своє.

Лабетами-лопатами
Бруд кидай в небуття...
Працюй, наш екскаваторе,
Рівняй життя!!!

СВИНЯ—ЗАВЖДИ СВИНЯ

„Долинська райінспектура повідомляє, що по селах бібліотек немає
Райінспектор Н. О.“ *(Підпис).*
(Офіц. папірець Долинського райвиконкому 4-IX № 11061)

Мал. Самума

— *Райінспектор до голови РВК-у:*—**Що то за дивовижну штукерію вирила ваша свиня, товаришу голова?**
— *Свиня* (*авторитетно*):— **Не штукерія, а книжка, товариші керівники цілого району**

ПОГЛЯДИ ВЗАГАЛІ, І НА ЖОВТЕНЬ ЗОКРЕМА

Робкор: Приніс дописа до жовтневого числа газети. Пишу, що вже Жовтень настав, проте адміністрація нічним вартовим ще й досі чобіт не видала.

Голова редколегії: Що ви з глудзу з'їхали? Наша газета зараз світову боротьбу із капіталом висвітлює, а ви зі своїми чобітьми лізете. А ще робітник. Соромно, соромно, товаришу.

Директор тресту „Червона Карамель“... Як згадаєш, скільки ото доводилось нам до Жовтня спину гнути. І головне, чорт зна перед ким, ну а зараз коли кому і доводиться трохи, так вже хоч перед своїм, так би мовити, товаришем. Хе хе! Що не кажіть, а багато, багато Жовтень для нас зробив.

Обиватель: Чого це ви мене за мій власний будинок такими податками обкладаєте. Поперше я придбав його саме в Жовтневі дні, а подруге, мій власний син вже другий рік „состоїть“ у жовтенятах.

Бюрократ: Це ж просто диво. За будь-яких 11 років, вони всю країну електрикою залляли. А мені треба лише одну лампочку в кімнаті для школи малописьменних влаштувати — і вірите, вже другий рік намагаюсь і ніяк, знаєте, не спроможусь.

Завмагом ЦРК: Як раніш, так ми голі, босі і Перекоп і Зимовий Палац і другі гатунки брали. А тепер їм обов'язково всім галоши подавай. Ну й народ тепер пішов. Не покупці, а прямо гобі якийсь дефіцитний крам.

Дуже інтелігентна дама: Ну, Вово, кінчив вже того плаката розмальовувати і лягай мені зараз спати. Складеш отак ручки і казатимеш за мною: „Бозя, помилуй папу, маму, Вову і хай...“

Вова (схоплюючись): Знаю, знаю... І хай зиве Целвоний Зовтень!!!“

Є. Паламарчук

НЕСПОДІВАНА ЗУСТРІЧ

Не вважаючи на істеричні вигуки кондукторші: „місць немає“— невідомий громадянин спокійно увійшов в автобус і поважно кинув: — „Не хвилюйтеся, товаришко. Тут легко може вміститися ще, мінімум, півтори людини“.

Я зацікавлений повернувся і... голосно скрикнувши з радости, аж підскочив.

— Павло Іванович! Чичиков! Господи...

Я не помилився: це дійсно був він: таж „не то щоб товста, але й не то щоб тонка“ постать, таж „приємність у всіх рисах обличчя“ і навіть, здається, одягнений він був в той же самий „аглицький з іскрою“ костюм, що про нього писав ще М. В. Гоголь.

— А ви, Павле Івановичу, добре зберіглися,— сказав я, посадивши його на своє місце.

Чичиков задоволено посміхнувся.

— Так я, дійсно, зберігся добре; а от пам'ятаєте Ноздрьова. Так він бідолага зберігається тільки в холодному.

— Цеб-то? — не зрозумів я.

В Соловках сидить дядя. Хапнув, кажуть, вище довійськової норми, „легка кавалерія“ візьми та й накрий його; ну й поплив парнишка на легкому катері до арктичних країн. Російський Нобіле, так би мовити...

— А Коробочка,— запитав я, — жива ще?

Чичиков голосно зареготав.

— Мало того, що жива — активісткою зробилася. В „кружок безвірників“ записалася, ясла організувала, на другу позику індустріялізації першою в окрузі підписалася. Вчора як раз до мене приїздила; відносно облігацій сумнівається. Водяних знаків, каже, не бачу. Чи, буває, не „липу“ мені, спаси боже, підсунули.

— А Манілов зараз де?

— Тут на півдні десь. Комунгоспом завідує. Така мрійна людина, як і була, сидить кожного вечора на східцях і фантазує. От як би, каже, нам „Лопанстрой“ збудувати,— всім Європам носа втерли-б.

— Ну, а зараз?

— А зараз і свого власного носа втерти нічим; на хустку грошей немає. Все на проєкти, бачите, убухав. Ну і сидить, значить, і мріє.

— Оце так господарник,— похитав я головою. А що ваш Селіфан тепер поробляє?

— Про полові питання пише. Четверту вже книжку випускає.

— В якому ж дусі він їх пише?

— Та дух то в нього такий же, як і був. Пам'ятаєте: „запах давно немитого тіла і погано випраної білизни“. А проте нічого — читають.

— Буває,— зітхнув я.— А цікаво знати, як там „підстрибують“ ті дві дамочки...

— А,— всміхнувся Чичиков,— знаю про кого ви кажете. Обидві вдруге повиходили заміж. Дама „приємна у всіх відношеннях“ вийшла за робітника „відповідального у всіх відношеннях“, а дама „просто приємна“— за „просто відповідального“.

— А генерал Бетріщев де зараз?

— За кордоном. З голоду подихає.

— Чому ж так? Невже жебрачить?

— Ще гірше, ад'ютанствує у Миколая Миколайовича,

— О, це фах, дійсно, малоприбутковий. Тьху, чорт, я ж не запитав вас про головне: що ви робили весь цей час.

Павло Іванович посміхнувся:

— Ви краще запитайте мене, чого я не робив. Я завідував будинком дефективних дітей, був директором підтяжечної фабрики, керував сільгоспом, випускав якутську газету, торгував гумовими виробами, ставив культурфільми...

— Ого! Ви, значить, не сиділи без діла

— Та ні, доводилося й сидіти. Вперше п'ять місяців відсидів, вдруге — сім. Ну та це все дрібниці. А от прикро, що зараз я зовсім без роботи.

— Чому ж так? — здивувався я.

— Знову постраждав за „Правду“. В „Правді“, кажу, замітка була „Шкідники хлібозаготівлі“ називалася. Ну, звичайно, ревізія: як, чому, п'яте, десяте і от... як бачите. Між иншим, мені тут виходити треба. Всього найкращого,— і, стиснувши мені руку, Павло Іванович Чичиков зіскочив з автобусу й зник в темряві.

Сергій Чмельов

ОДЧАЙДУШНИЙ

Розмова зайшла про одчайдушних.

Говорили багато.

Один поперед одного (а в компанії було вісім чоловіка) розповідали про пригоди й подвиги одчайдушних людей: хто з життя, хто з літератури.

Лише один сивенький, худорлявенький дідок, з рудими від старости й тютюнового диму, вусами, сидів на канапі і мовчки перегортав якийсь ілюстрований журнал.

— А ви чого ж мовчите, Іване Петровичу,—звернувся до дідка хтось з присутніх.— Невже ви ніколи не зустрічали одчайдушних? Майже всі вже розповідали. Тепер черга ваша. Просимо.

— Чому ж ні,— відповів Іван Петрович,— зустрічався і зустрічаюсь. Майже що-дня. Тільки мій одчайдушний справжній, а не вигаданий. Я не вважаю за одчайдушну й не бачу геройства в людині, що йде з одним фінським ножем на ведмедя, або прикладе до лоба револьвера з одним набоєм і клацне курком. Ведмедя все ж таки можна заколоти ножем, а клацнувши курком, можна й не влучити по набоєві. І крім того, людина тут ризикує один момент. Не пощастило — мертвяк, а пощастило — живий. Мій же герой ризикує життям весь час. Постійно так би мовити. Таку одчайдушність я розумію...

— Хто ж він такий, ваш герой,— зацікавилися всі.

— Хто? Один мій знайомий, діловод з нашого тресту Гаврило Панасович Кобка. Він ось уже другий рік свідомо ризикує життям. Він... він .. обідає в церобкопівській їдальні.

Всі замовкли, а Іван Петрович почав знову перегортати журнал.

Вас. Ч.

ЛИСТ

Чому так хвалитеся ви?
Ми хоч живем і не в столиці,
Не згіршим маєм похвалитись:
Уже культурні стали ми.

Не гірш чим десь, у нас в сельбуді
Кричить, хрипить голосномовець —
Не взнаєш: пісня чи промова,
Чи мо'де виє пес заблудний.

ВУФКУ ми дякуєм уклінно,
Бо просвітило наш народ
Побачили і М. Пікфорд
Побачили і Гаррі Піля.

Вже й наші ставлять „Знак Зеро“
Тільки не шпадами, ножами —
Пустило корінь і між нами
Цивілізації зерно.

А фізкультура! Та куди
Вам городським до нас рівнятись,
Чи, ви ж з'умієте сади
Всі обтрусить і не піймать?

Тут перше діло прудкість ніг
Та вдар, що світ замайориться —
От з перешкодами тут біг,
Й знання одмінне джіу-джітсу.

Навіть в взутті не відстаєм
(За це ми дякуєм Райспілку)
За плугом в „Джиммі“ йдем. Клянем
І „джиммі“ й город і „споживку“.

Ми вже культурні, хоч куди —
Та, щоб внести у діло певність
Прохаєм лиш: допоможіть
Ліквідувати... неписьменність.

Петро Паленний

СТУДЕНТСЬКЕ

Студенти вищих шкіл зовсім не забезпечені кватирями

Мал. В. Гольмана

— Як же ти, Ваня, живеш без кімнати?

— А дуже просто. Вночі вивчаю лекції на вокзалі, а вдень сплю на лекціях

В КУЛУАРАХ

Мал. Б. Фрідкіна

У Відні відбувся міжнародній з'їзд домовласників. На з'їзді була делегація „русских" емігрантів, колишніх домовласників

(*З газет*)

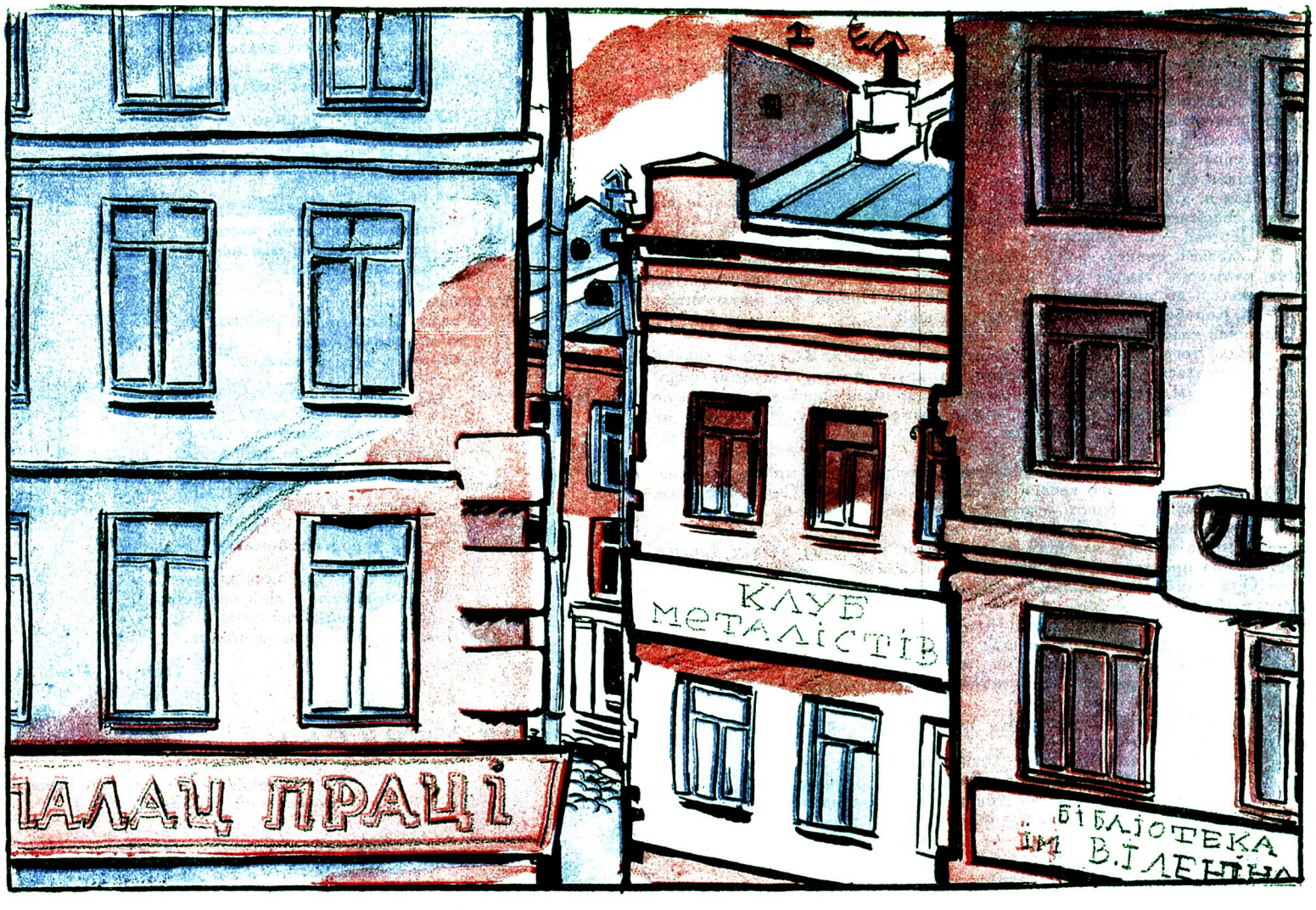

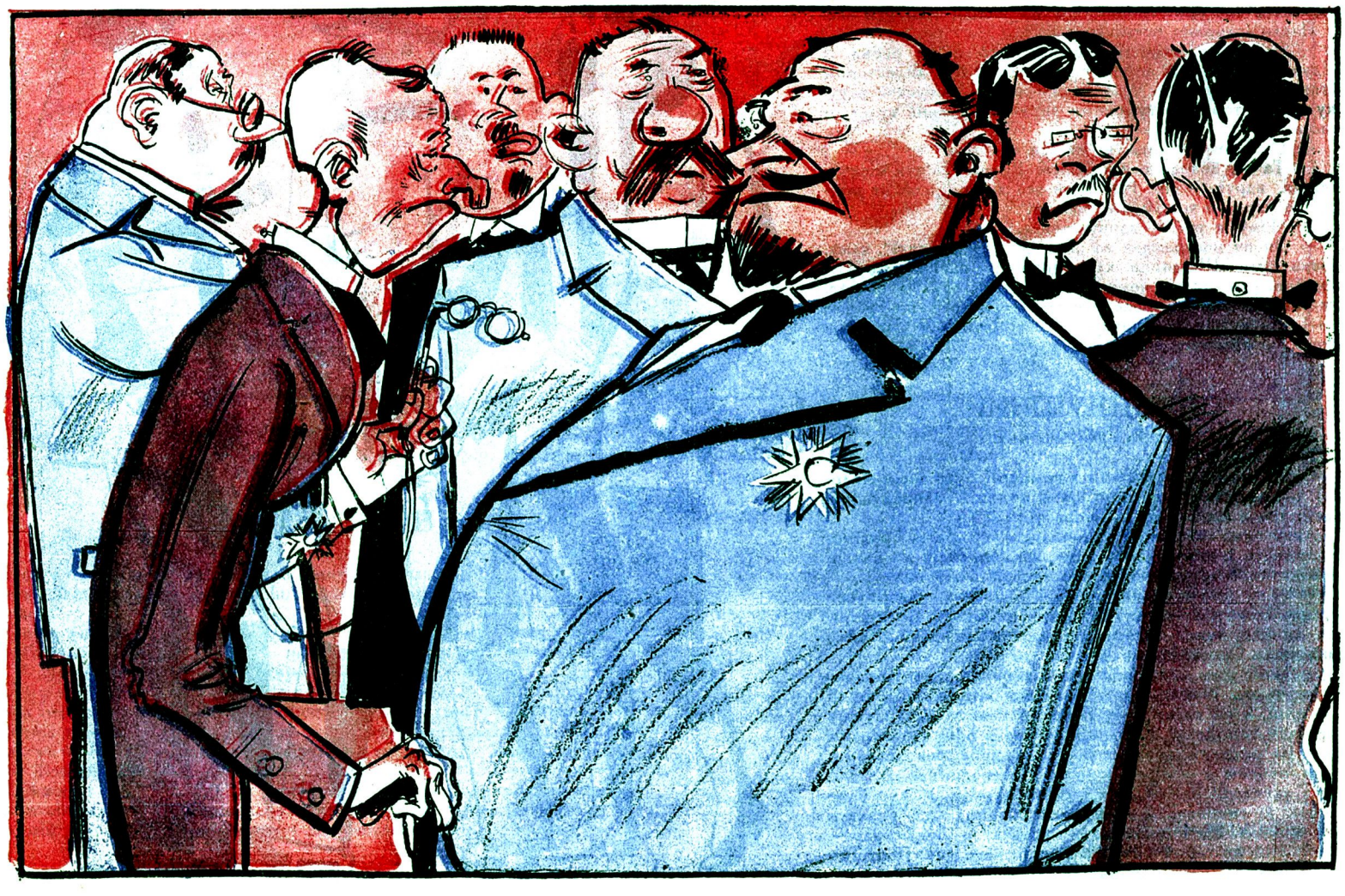

— В некультурності нас, ваше превосходительство, обвинувачувати аж ніяк не можна. Наприклад, в моїх будинках у Харкові одразу клуб, бібліотека й палац праці

ЖЕРТВА ОТОЧЕННЯ

I

Громадяни, що за всяку ціну хотіли б користуватися лише з виробів капіталістичної Европи, на нашій радянській землі не переводяться. Часом здибуєш на вулиці такого джентельмена, що від одного його одягу очі тобі заздрощами спалахнуть. Бриль йому—аж вилискується, від гумового плаща—за три квартали Европою тхне, на ногах до колін—смугнасті панчохи, а вище колін—строкаті штани з гудзиками на холошах. Дивишся на цього джентельмена і гадаєш, що це, мабуть, якийсь Жанде-Кльош з Парижу, або Йоган фон-дер-Клявш з Берліну. І тільки тоді, коли станеш на розмову з цим джентельменом і почуєш, як він, розмовляючи з тобою українською мовою, замість „ряса", вимовляє „раса", а замість „очі"—„гочі",—тільки тоді переконаєшся, що цей джентельмен є ніякий Жан де-Кльош і зовсім не Йоган фон-дер Клявш, а звичайний твій земляк Іван Пилипович Холоша, що недавно повернувся з-закордонної подорожи. Говориться тут про це, звичайно, не з метою когось образити, а для того, щоб провести потрібну авторові паралель між отаким-о джентельменом і авторовим приятелем, про якого буде йти мова.

Авторів приятель, що торкається користування з імпортного краму, є людина цілком протилежних поглядів: він протягом усіх революційних років користується виключно з радянських виробів Черевики авторів приятель носить з державної чоботарні „Радянський Чобіт", одяг—з державної фабрики одягу ім. III Комуністичного Інтернаціоналу, капелюха—з кооперативної шапкарні „Червоний Шапкар", а карпетки—з трикотажної фабрики ім. Клари Цеткін. Для письма він користується виключно з радянських оливців, цигарки курить з Тютюнтресту України і, взагалі, не вживає нічого імпортованого до нас із-за кордону. І нехай ніхто з читачів не подумає, що авторів приятель робить це з якихось особистих примх. Ні, робить він це як свідомий громадянин, що добре розуміється на питаннях радянської економіки. Своїх поглядів він додержується завжди й всюди і ні перед ким ними не поступається. Прикладом, як тільки в авторового приятеля народився цієї весни син, він того ж таки дня пішов до державного магазину санітарії й гігієни і купив там дванадцять дюжин сосок, звичайно, радянського виробу. Дома він сказав до своєї дружини:

— Ось тобі, Мушко, сто сорок чотири соски... Виріб державної фабрики „Жовтеня"... Призвичаюй малого користуватися виключно з радянських виробів... Він повинен знати, що кожна імпортована до нас із-за кордону соска негативно впливає на активність нашого торговельного балансу ..

Отакий свідомий громадянин і знавець радянської економіки з авторового приятеля.

II

Минулого літа, здається на початку травня, авторів приятель заходився лаштуватися в закордонну подорож. Особливої метушні, що спостерігається майже у всіх, хто перший раз вирушує до західньої Европи, з боку авторового приятеля не помічалося. Позичати грошей по своїх знайомих він не бігав, авансів ні в яких установах не домагався, таких книжок, як, прикладом, „Русский в Германии" або „Русский во Франции"—він у букіністів не купував і, взагалі, ввесь час був цілком нормальною людиною. Лише в останній день авторів приятель забіг до кооперативної крамниці й купив собі в дорогу деякі речі першого вжитку: 200 штук цигарок „Жовтень", півдюжини радянських оливців, десть радянського паперу, два шматки туалетного мила „Комсомолка", коробку зубного порошку „Піонер" та дюжину зубочисток „Змичка".

Коли авторів приятель, скупившись, повернувся додому, щоб лаштуватися до потягу, тут він застав чоловіка тридцять своєї рідні. Всі вони нетерпляче чекали на нього й зустріли його ледве не загальними обіймами. Чоловіка десять із присутніх схопилися за стільці, подаючи їх своєму родичеві, щоб той на них сідав. Теща взяла йому з голови капелюха, потім обережно дмухнувши здула з зятевої потилиці здохлу муху. Хтось з рідних сестер подав братові аж дві шклянки води, хоч він зовсім не хотів пити, а його троюрідна сестра запропонувала йому з'їсти шоколадну цукерку. Далі, один по одному, поволі, дипломатично стали нагадувати про подорож за кордон, потім перейшли до якости радянського краму, а наприкінці почали прохати авторового приятеля, щоб він привіз їм із за кордону того, що понаписувано в їхніх писульках. До авторового приятеля простягнулися десятки рук і кожна з них подавала йому кілька червінців грошей та невеличку писульку.

— Будь ласка!..

— Прошу!...

— Не відмовте!..

Але авторів приятель, замість взяти від родичів гроші та писульки, встав від столу, пішов до шафи і взяв там книжку, що називається „Радянська економіка". Знайшовши в ній розділ „СРСР та світове господарство", він повернувся до столу і, цитуючи з книжки потрібні йому місця, виголосив до своїх родичів цілу промову. У своїй промові він розповів їм про монополію зовнішньої торговлі, про кон'юнктурні депресії на світовому ринку, про експорт та імпорт і, нарешті, про потребу Радсоюзові мати активний торговельний баланс. Наприкінці своєї промови, авторів приятель закликав своїх родичів бути свідомими громадянами і користуватися виключно з радянського краму, що, на його думку, є не гірший від закордонного. Закінчив свою промову авторів приятель таким гаслом:

— Жодного черевика, жодної панчохи, жодної соски, що їх виробляють фабрики капіталістів!..

Не встиг авторів приятель стулити рота, як тридцять чоловіка його родичів зчинили в помешканні цілу бучу. Окрім галасу, вони заходилися демонструвати перед ним якість радянських виробів. Теща не сіла, а впала на стілець, шарпнула руками свою спідницю і, простягнувши наперед ноги, показала зятеві пару повикривлених на обидва боки черевиків. Тесть виставив перед зятем попротирані в багатьох місцях сукняні штани, сестри продемонстрували перед ним цілу дюжину подертих панчох, а дружина кинулась до колиски, вихопила у дитини з рота соску і, мов ту розчавлену жабу, кинула її просто чоловікові на книжку.

— Ось тобі,—гукнула вона,—якість радянського краму!

А по цьому розпочалася ціла дискусія на тему „Якість радянського краму в порівнянні з закордонним", де авторовому приятелеві, що був один проти тридцяти, доводилося важкувато. Його опоненти чим-раз більше обурювалися з його небажання піти на компроміс. Теща вигукувала на всю кімнату, тесть плювався, жінка плакала, а решта родичів допомагали їм. Але авторів приятель, що в питаннях радянської економіки ніколи й не перед ким не поступався своїми поглядами, всіма силами боронив свою позицію. Між іншим, авторові довелося з ним тоді ж таки побачитися на одну хвилину: автор забіг до нього, щоб попрощатися з ним і побажати йому щасливо подорожувати. Авторів приятель вийшов до окремої кімнати, де на нього чекав автор. Лице йому, як запримітив автор, було червоне, голова парувала, сорочка подекуди була мокра й поприлипала до тіла, а сам він важко віддихувався.

— Оце так поспішаю до потягу,—сказав авторовів приятель, і, перекинувшись з автором кількома словами, знову пішов до загальної кімнати.

Автор, уже з вулиці, чув у розчинене вікно, як його приятель охриплим голосом вигукував до своїх родичів:

— Жодної панчохи!.. Жодних панталон!.. Жодної соски!..

III

Звичайно, автор тієї думки, що подоріж до Західньої Европи є одна з найцікавіших подорожів. Ще цікавішою вона буває тоді, коли мандрівник безкоштовно одержує закордонного пашпорта, а якась жаліслива організація чи установа дає йому на дорогу, якщо не допомогу, то карбованців п'ятсот авансу. Але найцікавішою закордонна подоріж буває тоді, коли мандрівник, окрім згаданих факторів, хоч трохи знає якоїсь із европейських мов. Ну, не так уже добре знав, щоб умів запитати, як, прикладом, потрапити до якогось там Луврського музею чи до якоїсь там Ейфелевої башти. а хоч би так, щоб знав запитати: „Де тут у вас продаються строкаті штани з гудзиками на холошах?" „Чи не заборонено вашим законодавством чоловікам купувати жіночі панталони?" „Як у вас продаються соски: чи дюжинами, чи гросами, чи, може, на кілограми?"

На превеликий жаль, авторові подорожувати до західньої Европи минулого літа не випало і він, замість їхати за кордон, вирушив у подоріж по Україні. Подорожуючи по Україні, автор часто-густо згадував західню Европу і всіх своїх приятелів та знайомих, що в цей час мандрували десь-то за кордоном. Правду казавши, автор заздрив їм, та ще й як заздрив. Де ж пак, вони там десь милуються з того, як розкладається европейська буржуазія, а він майже пішки чухрає по Україні та випробовує з колгоспівських казанів, яка на смак колективна каша. І ухвалив собі автор завернути до прикордонної смуги, щоб, коли самому не судилося бути за кордоном, то, принаймні, на людей подивитися, як вони виїздять за кордон і як вони звідти назад повертаються. До речі, в автора є родич, що працює в прикордонному ДПУ, якого він і вирішив одвідати.

Прибувши до прикордонного міста, автор свого родича не застав дома, тому довелося йому попрямувати на залізничну станцію, до приміщення ДПУ.

— Зачекайте трохи, товариш... (назвали прізвище авторового родича) за кілька хвилин мав прибути з закордонним потягом,—сказали авторові в ДПУ.

Автор вийшов у сіни, сів на ослоні й почав собі міркувати про всі ті кордони, через які до нас, мов скажені собаки через тин, зазирають наші класові вороги, ненажерливі капіталісти. Автор так захопився своїми думками, що не запримітив, як прибув на станцію закордонний потяг. Він спохватився лише тоді, коли агенти ДПУ провели повз його якогось на вигляд дуже огрядного громадянина. Лиця цього громадянина автор не встиг побачити, але своєю поставою і ходою він йому нагадав китайського мандарина з оперети „Гейша". Ноги громадянинові грубезні були — як колоди, руки — стирчали на боки, а черево колесом випиналося наперед. Провівши громадянина до вартової кімнати, агенти ДПУ не зачинили добре за собою дверей, і автор мав змогу бачити, що далі робилося в кімнаті. Агенти ДПУ запропонували громадянинові роздягатися. Громадянин, стоючи спиною до дверей, почав скидати з себе своє нове пальто, а авторові тим часом в його авторській голові цілими роями закружляли як-найрізноманітніші думки. Може це польский шпиг? Може якийсь запеклий контр-революціонер? Може у нього під одягом цілісінький десяток бомб? А громадянин, що йому, мабуть, байдуже було до авторових думок, скидав з себе одежу за одежиною. Після пальта, він узявся за такий самий новий, як і пальто, плащ, далі скинув аж два костюми, потім білизну почав розстібати. На жаль, саме в цей час автор почув позад себе чиїсь кроки і тому на якусь хвилину мусів одійти од дверей. Коли ж він знову повернувся на своє старе місце і зазирнув до кімнати, в очах йому від того, що він там побачив, подвоїлось і він, коли б хворів на серце, небезпремінно б був умер з несподіванки. Посеред кімнати, на цей раз лицем до дверей, замість огрядного громадянина, стояв — хто б ви думали? — авторів приятель. В цей час він мав такий оригінальний вигляд, що автор досі жалкує, що в нього під рукою не було тоді фотографічного апарата. На ногах авторовому приятелеві вилискувалися коштовні жіночі панчохи, від пояса до колін двома зворочками звисали маркізетові панталони, а на грудях йому — о, всесвітній скандал! — висіло аж три шовкових бюстгальтери.

Авторові так шкода стало свого приятеля і так соромно зробилося йому за нього, що він прожогом вискочив з приміщення ДПУ, завернув у найближчий безлюдний завулок і там, не втримавшись, гірко заплакав:

— Жертва оточення...

Анатолій Гак

„СЛОВАРЬ — СПРАВОЧНИК“

для иностранцев, приезжающих на Украину из Курска, Белгорода и т. д., а также для граждан, утвердившихся в „шевченковском языке“, но слабо разбирающихся в сильно распространенном в настоящее время на Украине литературном укр. языке или,— правильнее,— галицийском наречии

А

Аматор — (От латинского слова амо, амаре-любить) любовник, ухажержених.

Авжеж — Сильно утвердительное слово, сильнее русского „да“. Например: вы подписались на второй заем индустриализации? Возмущенный нелепым вопросом, украинец ответит: „Авжеж“.

Б

Базікати — Икать на базаре.
Бараболя — (Музыкальное слово) Большой барабан.
Барило — Мужское имя.
Басувати — Петь басом.
Безумовний — Безумный, глупый, сумасшедший.
Бігун — Бегун, беглец. „Північний бігун“ по русски будет „Полуночный беглец“.
Блазень — Близнец.
Бідолаха — Женское имя.
Бованіти — Болванеть, глупеть.
Бракувати — Бракосочетать, венчать.
Будівля — Пробуждение.

В

Вайло — Мужское имя,
Верстак — Прибор, автоматически отечитывающий версты, устанавливается на такси.
Веселка — Веселая женщина, хохотунья.
Вечорниці — Общее собрание.
Вибачати — Высматривать, выглядывать. Напр., когда украинцу наступять на ногу в трамвае или в очереди за галошами он, скривившись от боли, всегда скажет. „Вибачте“— значит: „Смотрите лучше“.
Вигадувати — Выгаживать, выпачкивать. Например, украинская фраза: „Що ви вигадувте“ — значит: „Что вы пачкаете“.
Викреслювати — Извлекать, вынимать из кресла.
Винахідник — Иноходец.
Випадок — Падение, исчезновение.
Вирва — Мужское имя.
Видавництво — Выдавливание, выжимание, прессование.
Видавець — Выжиматель, пресс. „Державидав“— еще хуже — держит и давит одновременно — это такой аппарат.
Вистава — Выставление, удаление, изгнание. Напр. „Вчора в Енскому клубі була вистава артистів Держопери“ — в переводе: „Вчера из Энского клуба выгоняли, выставляли артистов Госоперы“.
Виховувати — Прятать, укрывать. Напр. „Виховую дитину“ — значит — „Прячу ребенка“, или „Він виховується з Марфою в кущах“.
Віл — Вол. Отсюда прилагательное: „Вільний“—„Воловий“.
Вітрило — Ветренный и непостоянный человек (См. Вітряк).
Вітряк — См. „Вітрило“.
Вкупі — В купе вагона, что ли...
Вражливий — Враждебный.
Вохкий — Вшивый (от слова вошь).
Врешті — В решете. Напр. „Він врешті знайшов заховане хлібне вино“. Перевод: „Он нашел запрятанное в решете хлебное вино“.

Г

Гамувати — (Муз. слово) Петь или играть гамму, упражняться в пении или игре на каком либо инструменте.
Гармидер — Распространенная еврейская фамилия.
Гасло — Пожарный кран, огнетушитель.
Горілка — Горелка, лампочка.
Гопак — Финал украинской пьесы или акта.
Гугнявити — Делать доклад. Напр. „Я вчора гугнявив на вечорницях“, значит: — „Я вчера делад доклад на общем собрании“.
Грудень — Отец ректора Харьковского Муздрамминститута т. Грудини.
Граблі — Грабители, воры.
Голярня — Баня.
Гедзь — Юморист.
Гердига — Украинское национальное блюдо.
Гудзик — Небольшая речушка, впадающая в Гудзонов залив (Америка).

Д

Деркач — Обитатель села „Деркачи“.
Дзига — Балерина.
Дзиглик — Молодой танцор, обучающийся балетному ремеслу.
Дзигари — Старые, опытные танцоры или балетмейстеры.
Друк — Дрюк, толстая сучковатая палка.
Друкований — Избитый такой палкой.
До посвідчення — Досвиданья.
Дяк — Дьячок.
Дяка — Дьячиха.
Дякувати — Служить в должности дьячка.

Ж

Жвавий — Прожорливый.
Жевріти — Жиреть, полнеть, поправляться.
Животіти — Отращивать живот, брюхо.

З

Забобони — Музыкальный ударный инструмент — бубны.
Заваблювати — Заблевывать.
Зашпори — Особый вид военных шпор.
Зрада — Веселье.
Зрадник — Весельчак.
Залицятися — Браться руками или чем-либо другим за лицо. Напр. „Він залицяється до мене“ — значит: „Он берет меня за лицо, он касается моего лица“. Такое непроизвольное движение делается человеком чаще всего в любовном порыве и во время драки; в иных случаях реже.
Здібний — Сдобный.
Зозуля — Революционная песня — муз. Нищинського.
Злодій — Сокращенное „Зоя Лодий“ (Известная камерная певица).

І

Їжак — Едок.
Іжакуватий — См. жвавий.

Й

Йолоп — Мужское имя.

К

Кендюх — Индюк.
Капелюх — Капельмейстер.
Клопоти — Клопы.
Кізяк — Съедобное, вроде кекса.
Колядувати — Подражать поэту Григорию Коляде.
Кійок — Киевлянин, житель гор. Киева.
Колупати — Лупить колом.

Л

Листування — Озлобленное перебрасывание листами бумаги; драка в учреждении.

М

Мисливець — Мыслитель, философ.
Мешканець — Мешочник.
Мордуватися.— Бить друг друга по морде.
Моторний — Действующий с помощью мотора.
Мугикати — Ораторствовать.
Мекекати — Делать макеты.

Н

Набуток — Обувь. Напр. „Налоскочи мені набуток“ значит „Надаї лоску, начисть мне обувь“.
Нарада — Не радость, нещастье, горе.
Небога — Сотрудник журнала „Безбожник“.
Незіпсований — Не растерзанный псами. Напр. „У мене штани ще незіпсовані“ значит: „Мои брюки еще не повреждены собаками“.
Непитущий — Исключительно редкий тип ненормального человека.
Настрій — Настройщик.
Небіжчик — Разучившийся бегать.
Німкеня — Немой.
Ночви — Ночлежный дом.

О

Оберемок — Беременность.
Опудало — Собака породы пуделя.
Очкур — Очки, пенсне.
Облизень — Поцелуй. Напр., „Він вціймав облизня“ — значит: „Он поймал поцелуй“ (очевидно, воздушный).
Онук — Внук.
Онуча — Внучка.

П

Платня — Платье.
Примірник — Примерный человек, напр., „Який ти, йолопе, примірник“.
Піяк — Пианист.
Пляшка — Плясунья.
Попихач — Развратник, прелюбодей.
Примус — Примус
Примушувати — Бить примусом.
Потилиця — Потное лицо.

Р

Рало — Низкий бас, так называемый.
Ревище — Вокальный концерт.
Родимець — Родитель, отец.
Розпач — Просто безобразие.

С

Садиба — Солист.
Скасування — Уничтожение кассы.
Співак — Спившийся человек, пропойца.
Самопас — Автоматический пастух.
Смерека — Сморчок, сопляк.
Смеркання — Сморканье.
Сірник — Сырник.
Споживач — Сожитель, любовник, муж.
Становище — Вокзал, станция.

Т

Твір — Пособие к изучению украинского языка.
Творити — Писать вышеуказанные пособия.

У

Уряд — Наряд, одежда.
Умовлятися — Делаться умным.

Ф

Франзоля — Француженка.

Х

Халява — Халва.

Ч

Часник — Часовых дел мастер.
Чепурня — Кокетка.
Чередник — Отец украинской писательницы Варвары Чередниченко.
Червень — Чрево, живот.
Чухатись — Причесываться.

Ш

Шахрай — Шахматист.
Шия — Швея, модистка.
Ширинька — Широкая принадлежность мужского туалета.

Примечание: а) В словарь не вошли такие употребительнейшие, знакомые всем с колыбели, украинские слова, как например „Самопер“, „Мордописня“, „Мордопечатня“, „Припер“, „Запер“ и так далее.

б) Не вошли в словарь также слова интернационального значения абсолютно непереводимые ни на какой язык, но всем безусловно понятные, как например: „Буза“, „Блатной“, „Грубой“, „Зануда“, „Зараза“, „Затруха“, и тому подобное.

К. Б—ський

КОМУ ЩО

(В палаці-музею)

Мал. М. Денисовського

— А це, товариші, мала вітальня. Тут може поміститись понад 200 чоловіка.

Екскурсантка: — От жили іроди! Тут, мабуть, і кухня така, що в ній може вільно битись сто господинь і місце для примуса знайдеться

КАРТИНКА НЕДАЛЕКОГО МАЙБУТНОГО

Харківський комгосп купує за кордоном машину для очистки вулиць від сміття

(З газет)

Харківські вулиці похвалитися чистотою не можуть

(Факт)

Мал. Б. Фрідкіна

Кінь: (оглядаючись на машину)—**Не люблю я, коли хто береться не за своє діло**

КОЛИ ЛЮБОВ СПРИЯЄ НАУЦІ

Одною з причин, щоби жінка, скінчивши вищу школу, залишилась „на стаж“ у столиці,— є вагітність

(Факт)

Мал. Л. Каплана

— Коли б же знаття, хіба б я не здала і цього „зачоту“... А тепер доведеться їхати на село...

ПОДВІЙНА БУХГАЛТЕРІЯ

Співробітники клуба шахти ім. Бухарина виписували собі платню коли й скільки кому забажається

„Диктатура Труда"

— Скільки вам на цей місяць виписати?

— А чорт його знає. Треба з жінкою порадитись. Вона там щось натякала про нові черевики

ХАТНІ ЛІКИ

Редактор стомлено вліпив очі в попільничку і, обмірковуючи план статті, терпляче слухав секретаря.

— Вона абсолютно нічого не хоче робити,—скаржився секретар.—Це не друкарщиця, а Ратау в спідниці. Замість того, щоб перестукувати статті, вона ходить від столу до столу і розповідає співробітникам новини із свого родинного життя.

— Які ще там новини?—професійно зацікавився редактор.

— Різні. Сьогодні докладно розповідав сни. Снилося їй, що Буряченко їздив верхи на її улюбленому котові й їв горіхове морозиво. А згодом виявилось, що це не Буряченко, а ви їздили верхи на друкарській машині і їли Яшу-кур'єра.

— Гм... так ви їй той... скажіть, що повідомлення не відповідає дійсності... І взагалі скажіть, що НОП—велике діло.

— Казав. Нічого не виходить. Вашу статтю про економію часу третій день уже передруковує. Вдарить дві літери, попудриться—і біжить балакати. За півгодини—ще дві літери. І так цілий день.

— „Внушеніе" їй робили?

— Що-дня тричі.

— Всі способи випробували?

— Всі.

— Ну?

— Нічого не виходить. Доведеться звільнити.

— Любий мій,—ніжно сказав редактор.—Серьйозну операцію слід робити тільки після того, коли випробувано дійсно всі чисто звичайні засоби. Аджеж я—ветеринар. Учився в інституті, та „вишибли". Я навіть корови лікував. Ідіть.

Редактор ухопив аркуш паперу й швидко заскрипів пером.

. . . . . .

— Маріє Івановно,—ласкаво покликав редактор.—Так ви кажете, що хлопчисько, якого я лопав, декламував в цей час вірші і плював у мої окуляри? Це, знаєте, надзвичайно смішно. Неодмінно розкажіть про це Миколі Гавриловичу, Чиркину, Гончаренкові й Кричевському. А зараз—перестукайте, будьте такі ласкавенькі, оцю замісточку. Зараз треба до друкарні.

Марія Івановна сумлінно й докладно розповіла свій сон вищезазначеним співробітникам, обговорила з ними всі деталі і, попудрившись, за півтори години сіла за машинку.

— Думки з приводу,—звично нанизала вона заголовок.

Продивилася рукопис—і невидима соснова шишка зупинилася у неї в горлянці. По обличчю затанцювали різнокольорові плями, а нижня щелепа застрибала й затіпалася, як молоточок електричного дзвоника.

„Робітники часто скаржаться на даремну, безглузду витрату часу по установах та підприємствах. Ми з усіх сил боремося з цим явищем. Але кому будемо скаржитись ми, коли у нас—ціла колода в оці? Маємо ми друкарщицю, яка цілісенький день..."

І так далі. Повний художній опис усіх снів Марії Івановни з відповідними примітками, висновками й запитаннями:

— Кому ж маємо скаржитись ми?

Побілілими пальцями почала Марія Івановна передруковувати рядки, що стрибали у неї очах.

— Готово?—ласкаво запитав редактор, висовуючись з кабінету.

— Я, Павле Аркадієвичу... Ви... Я... Мені... Вас... Я нездужаю. Вибачте... Я хочу води...

— Ну, нічого,—добродушно сказав редактор.—Оригінал написано досить чітко. Складуть і так.

Друкарщиця, похитуючись, пішла до сіней пити воду.

— Яшо,—голосно гукнув їй услід редактор.—Яшо, однесіть, друже, оцей рукопис до друкарні. Скажіть сьогодні ця штука має неодмінно піти.

Коли друкарщиця зникла за дверима, редактор мовчки сіпонув Яшу за рукав і, приклавши пальця до губ на знак збереження тайни, забрав у нього рукопис і пішов до кабінету. Там він лукаво підморгнув сам собі, посміхнувсь у вуса і старанно розірвав рукопис на дрібні шматочки.

Друкарщиця в цей час, тремтячи й цокаючи зубами об шкло, пила сьому шклянку води.

. . . . . .

— Ну, як наша друкарщиця?—запитав редактор за кілька день у секретаря.

— Чудо, Павле Аркадієвичу! Я вражений. Сам не знаю, що з нею трапилось. Працює за трьох. За три години робить те, що перше робила за півтора тижні. Співробітники не нахваляться. Вже п'ятий день—жодного сну. Повісьте мене,—не знаю, чим пояснити таке чудо!!

— Я ж казав,—хитро посміхнувся редактор,—що ніколи не треба робити серьйозної хірургічної операції, доки не випробувано простих домашніх ліків.

Леонід Чернов

„ЕСПЕРАНТО"

Оксентій Підтичка, наш голова завкому, дуже талановита й оригінальна людина. Одне лихо—не може говорити без „бога й матери". Про те він сам: профробітник, радіоаматор, лектор і навіть... винахідник. Хто ж не знав останнього його винаходу: машинки, що набиває гильзи махоркою. Чудовий винахід—величезна, за словами Підтички, економія часу й коштів. Або хто не знав його винаходу: радіо-голосномовець в старої грамофонної труби. Прекрасний винахід. Чути його музичне гарчання навіть краще, ніж з фабричного репродуктора. Але талановитий Оксентій Підтичка вирішив ще більш поширити свою продукцію. Він вивчає взагалі, все що його зацікавило чи про що він узнав де-небудь уперше.

Одного разу. Підтичка приходить до мене і...

— Слухай—каже—що це таке „испиранто"? Читав. У газетах про нього пишуть, а я не розумію...

— Есперанто,—пояснюю,—це така штучна мова... Міжнародня... Люди різних країн і різних націй вивчають цієї мови, щоб розмовляти поміж собою...

— Диви... то це така мова?—Підтичка кілька хвилин дивився на мене з роззявленим ротом, напружившись, ніби він зміст моїх слів перемотує в себе на цівки свого мозку.

— То це що? Як вивчити цієї мови то можна балакати з ким завгодно?.. Ах. Чи ти ба?..

— Е-е ж—кажу—і той, хто знає цю мову, листується з усім світом... з французами, англійцями, німцями, еспандями, китайцями й з ким хочеш...

Підтичка знову намотав на свої мозкові цівки й раптом:

— Голубе, дай, як є, підручника... Обов'язково вивчу... Та цеж прямо вікно в Европу...

Я дав якогось старенького підручника. Згодом у Підтички з'явились підручники найновішого видання. Одного разу, коли я зайшов до завкому, де як завше, крім секретаря, більш нікого не було,—я побачив Підтичку за працею. Він сидів за столом, затуливши долонями вуха й завчав у голос:

— Ля-бо-ро, кля-со, па-пе-ро, фолі-о, ба-біло...

Я постояв хвилину й тихенько вийшов. Все свідчило за те, що Підтичка серйозно захопився „есперанто". Балачку він уже пересипав словами з есперанто, а замість „товариша", вживав „колега" навіть у промовах. Але одного разу захожу й бачу: підручники й словники пошматовані, на підлозі, а сам Підтичка сидить дикий і зморений, як з перепою.

— Що це ти Оксентію?—питаю.—Що з тобою?

Подивився на мене, а тоді:

— Так ти кажеш цією мовою увесь світ у майбутньому буде говорити?

— Так треба думати,—відповідаю,—бо як на всьому світі революція...

Підтичка зупинив мене зневажливим рухом:

— Так куди ж ця мова годиться? Я всі словники перечитав, переглянув до слова й жодної тобі лайки... Та як же ж людство зможе обходитись такою мовою?

Підтичка зневажливо глянув на розшматовані підручники „есперанто", сплюнув на сірі шматки паперу й смачно вилаявсь.

Т. Кравченко

ЦЕРОБКООПІВСЬКА „ТЕХНІКА“, АБО КОМУ ПОВЄМ ПЕЧАЛЬ МОЮ...

Техніка двох цін в ХЦРК

В звязку з постановою окрвиконкому про скасування двохпроцентної надбавки на этикетний крам, при Харк. Окрвідділі торгівлі відбулася нарада з приводу техніки двох цін. Нарада прийшла до таких висновків: Марки повинні находитись у касі. Прикажчик, відпускаючи крам, питає покупця, чи є в нього членська книжка ХЦРК. П О Т І М прикажчик готовить крам, нараховує окремо на вартість этикетного й неетикетного краму і направляє до каси чек, в якому зазначена фактична вартість краму. П О Т І М прикажчик пропонує покупцеві купити в касі марок на етикетний крам. П О Т І М прикажчик запаковує крам і ставить на пакунку вартість всього пакунку і окремо вартість неетикетного краму. П О Т І М прикажчик рве марку і віддає пакунок покупцеві.

(З газет, Підкреслення наше. „Ч. П.“)

Мал. Л. К.

... Прикажчик...

... каса...

... прикажчик...

... кас...

... прик...

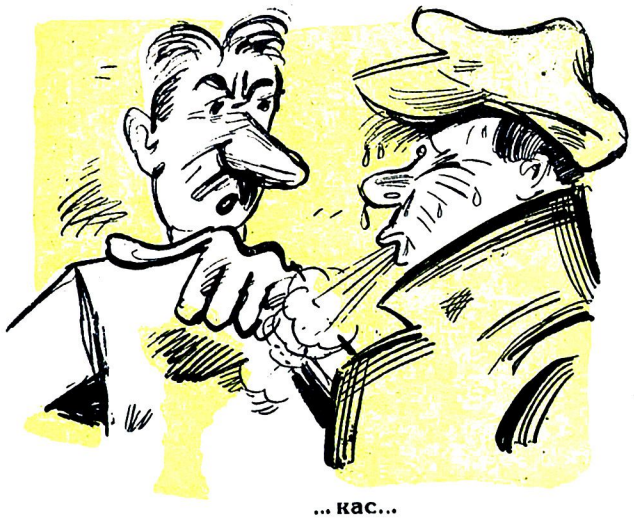

... кас...

... ка — при...

... при — к...

Брик...

і „п о т і м“... „Не плачте над трупами павших борцов“...

ЗАУВАЖЕННЯ ПО СУТІ

На Північному полюсі Нобіле скинув з „Італії“ хреста — подарунок римського папи.
(З газет)

Німці на „Цепеліні“ двічі перелетіли океан
(З газет)

Мал. Я. Бельського

Нобіле: — **Я хочу знову летіти до північного полюсу.**
Мусоліні: — **Гаразд. Тільки крім папського благословення, заручіться ще й благословенням Чухновського**

КОЛИ ПЕРЕПОЛОХ

Сказати б, що того вечера, як у селі Далекому мало відбутися засідання сільської ради, щось віщувало великий трус? — так ні.

Ще ополудні вітер причепурив замурзані обрії, й тепер вони були чисті й веселі, як у сільрадівського голови лоб.

Вузенькими вулицями ще де-не-де бродили, покректуючи, довгоногі свині, але вони тиші не порушували. Звикле вухо могло почути (й почуло), як у Настиному саду шелестів калиновий кущ...

Вечірня зірка сьогодні забарилася. Вже давно треба було б їй поблагословити Далеке на ніч, а вона вешталася десь по плужанських оповіданнях...

Та ось з-за рогу показується „одна". Повільними кроками, спираючись на ціпок, іде вулицею, виблискуючи лисиною, сам господар села Далекого.

Порівнявшись із Настиним садом, господар зупиняється й заглядає в сад. Потім підходить ближче до тину, задирає голову й починає нюхати повітря. Нюхав довго, з присвистом, а, нанюхавшись, чхає й утирає сльозу невдоволення:

— Хм! Треба взяти на увагу!

Слідом за головою, не встигає той зникнути за плетену повітку, манячить на розі член сільради. Цей теж іде не поспішаючи, але виблискувати нічим не виблискує, а, навпаки, наспівує молодечу пісню.

Біля Настиного саду зупиняється й, сьорбнувши носом повітря, погрожує комусь указовим пальцем:

— Хе-хе! Треба взяти на увагу!

Другий член сільради — низенький швидкий чоловічок вискакує з-за рогу вже тоді, коли пісня уривається десь далеко за повіткою.

Підбігши до Настиного саду, швиденький член стає навшпиньки, хлопає себе по нозі, й, повівши носом, підскакує:

— Умгу! Треба взяти на увагу!

Засідання президії сільради позачергове.

— На порядкові денному... Гарасиме! — гукає голова сільради.

Гарасим — зразковий десятихатник, до речи, небіж Насті Голоколіної, підходить до столу:

— От що, — каже президія, перезиркуючись. — Ми оце йшли так... У Насті під калиною капає... Забери апарата.

— Слухаю.

І Гарасим іде забирати апарата.

Бути за голову, чи там за члена сільради може всякий. Але бути за доброго голову, за гарного члена — може тільки той, у кого не зіпсований нюх. Ну яким би, скажіть будь ласка, способом довідалася президія сільради, що у Насті під калиною капає? Та ніяким. А, мавши нюх, і голова сільради і члени президії визначили місце злочину безпомилково.

Апарат уже стоїть ондечки у сільраді під стіною, а сама Настя втирає сльози перед столом президії.

— Москва на сльози не зважає! — б'є кулаком по столі розгніваний голова. — Радянська влада і таке инше, а ти що ж! Самогон куриш? Республіку хитаєш?

— Та хто її там хитає, дядечку? Ну запарила відерко, ну яке ж це хитання?.. І ви б же колись...

— Мовчи мені, елемент! Ми всякі тут індустріялізації, ліктрихвицірувмо, а ти самогоном підмочуєш!

Сердечна Настя плазує в ногах, зарікається більше не курити, богом святим, коли вони ще вірять у нього, присягається, але президія невблагана.

— Та ти знаєш, що радянська влада бореться проти самогону, чи не знаєш? — присікується веселий член. — Бореться, а вона, стерва, хлібозаготовки з димом пускає... Та тебе під суд за це!

Швиденький член перебивав веселого члена:

— Наварила, накурила, га? Ми тобі покажемо. Ми тебе наваримо. Ми тебе саму зваримо...

— Дядечку. Та в мене ж іще й не капало... Ще тільки кипіло... Ну пожалійте ж!

Але не такий Настин злочин, щоб жаліти. Коли хто й жалів необачну Настю, так це небіж — десятихатник. Ондечки стоїть біля дверей, схиливши голову. Він жалів Настю. Він не тільки жалів, а й напружув думки, придумуючи порятунок... Немає. Не приходить. Спритність відмовляється слугувати — тяжкий, претяжкий Настин злочин... Виходить на повітря може там щось придумає.

А президія невгаває:

— Ти самогон куриш, — огнем пече Настю голова, — а тим часом культура гальмується...

— Сельбуд розвалюється! — вставляє веселий член.

— Самооподаткування...

— Стрівай, — зупиняє швиденького члена голова. — При чому тут самооподаткування, коли ондечки стоїть апарат... Підрив тут, а не самооподаткування.

Міниться Настя, руки до президії простягає... Ні, не зважають. На частки шматують Настине серце. Можливо, що тут би Насті жаба й цицьки дала, коли б не небіж-десятихатник.

Небіж виручає не тільки Настю, а й усю сільрадівську президію. Він спокійно входить у сільраду й раптом починає удавати хвилювання: то підбіжить до вікна — вигляне, то знову шарпонеться до дверей...

— А що там таке, Гарасиме? — питає голова. — Хтось когось б'є, чи сам п'яний шкопирдає?

— Та не знаю, — каже Гарасим, позираючи на вікно. — Міліція чогось приїхала... Коли б не облава на самогонників...

— Що?! — підскакує вся президія.

— Так той, — каже, шпарко шукаючи шапки, веселий член. — Де моя шапка? Кінчайте самі, бо в мене ж там... корова на дворі.

— І-і-і, ти! — м'ячем вискакує з-за столу швиденький член. — І в мене ж теля не напоєне... Де картуз?

— Гарасиме, — біжить слідом за членами, що аж не потовпляться із сільради, голова. — Ти тут той... Де мій бриль? Постережи Насті, бо в мене кінь стриножений...

Гарасим, посміхаючись одчиняє вікно. Вулицею стелеться хмара куряви, десь тріщать тини, гавкають собаки. Переполох.

— Ой, спасибі ж тобі, голубчику, — кидається Настя дякувати Гарасима.

Але Гарасим відсторонює Настю — дякувати ще зарано.

— Ніякої міліції немає, це я вигадав. Вони ось зараз вернуться.

Справді. За якихось десять-двадцять хвилин страшний суд вертається. Перший — голова сільради. Він увіходить і зараз же до Гарасима:

— Де ж ти бачив ту міліцію?

— Немає? Ну, значить поїхала далі.

А коли вертаються й захекані два члени, президія знову береться за Настю.

— Ну, — питає спокійно чомусь голова, — Настю. Що ж нам із тобою робити? Що робити, товариші президія?

— Та-а, — чухається веселий член.

— Та-а, — махає рукою швиденький член.

— Вернути апарата, чи що? Щоб більше не гнала, чи що?

— Вернути.

Ухвала одноголосна.

— Спасибі вам, дядечки — вклоняється Настя. Нехай мені й руки посудомить.. Що кажете? — питає в президії, що вже вилізла з-за столу й уважно оглядає самогонного апарата. — Рурочки хто робив? Та наш же слюсар, спасибі йому.

— До-о-обрі рурки, — погоджується президія й мовчки вертається до столу.

Засідання продовжується.

Юхим Гедзь

НАСЛІДКИ

Останні часи по театрах ВУФКУ повідь на авантурні фільми

Я так замислився, що трохи не увійшов до них у двері. Уявляю, як здивувались би ці люди, побачивши такий заялозений і міщанський спосіб одвідування. І я, розбігшись — гоп-ля! — вскочив на лутку, коліном вибив обидві рями і вскочив у кімнату.

— Леді й джентльмени! Моє шанування! О, я прекрасний, як тисяча Гаррі Пілів узятих разом.

Але моя з'ява викликала в усіх, що сиділи тут, м'ягко кажучи, „деяку тривогу": друкарниця зомліла, а головбух з переляку почав говорити по українському.

Я стрибнув на конторку і махнув паличкою.

— Джентльмени, заспокійтеся! Дон Педро нікому не зробить лиха. Де директор?

Десяток тремтячих рук вказали на людину, що стояла коло дверей. Вона наче скам'яніла, витріщила на мене очі й, намагаючись щось сказати, даремно хотіла виплюнути з рота цигарку.

— А я до вас! — інтимно підморгнув я. — На хвилинку — і, граціозно стрибнувши з конторки на „Ундервуд", з „Ундервуда" на стіл, а відтіля, скориставшись з голови головбуха, як з трампліна, я чудесним сальтомортале поставив себе поруч директора.

— Мілорд, — почав я, схиляючи голову, точнісінько як Мільтон Сільс у „Золотій лихорадці" — дозвольте мені...

Тут директор раптом знову придбав дар слова, він скажено виплюнув цигарку й закричав:

— Мовчіть... Я нічого не дозволяю божевільним! Іване, Юхиме Степановичу! Чого ж ви дивитесь?

— А-а... — Закричав і я. — Так ви так? Так знайте ж, джентельмени, що „Чорний Корсар" нікому не дозволить ображати себе.

Ось! Ось! Ось!!!

Боже мій. Я був прекрасний як Гаррі Піль, дужий як Мацист, спритний як Фербенкс, невтомний як Ричард Толмедж плюс Хетчисон і Альбертіні.

Я боксував (з Іваном), боровся (з Юхимом Степановичем), їздив верхи (на одному й другому), фехтував (рахівницею), кидав (преспап'є)...

О, це були чудесні кадри, порівняно з якими всі ці „Чорні коверти" і „Срібні шарфи" здавались жалюгідними культурфільмами. О, як мені шкода, що всього цього не можна було зфотографувати.

Але директор чомусь инакше думав про все це; він повис на телефоні й істерично кричав: „Швидче! Швидче!"

— Господи! — думав я. — Може він викликав сюди кіно-оператора... О, коли б!

Та ба. Ця нечутка людина викликала карний розшук. Правда, за годину пізніше мене справді зфотографували і навіть двічі (en face і в профіль) але це не справило мені приємности.

Даремно я запевняв, що прийшов до цієї установи тільки з метою подякувати за те високе художнє виховання, що дала вона мені за ці десять років. Мені не вірили: а навіщо, питають, ці ідіотські стрибки, бійка...

Господи, та я ж хотів говорити з ними мовою їхніх любимців.

Не винен я, що мене не хотіли зрозуміти.

Та ба! Нічого не допомогло й рука агента байдуже зареєструвала нову справу: „Про хуліганство у приміщенні фото-кіно-управління 20 жовтня цього року".

Сергій Чмельов

ПРИНЦИПІЯЛЬНА ЛЮДИНА

Мал. Б. Ф.

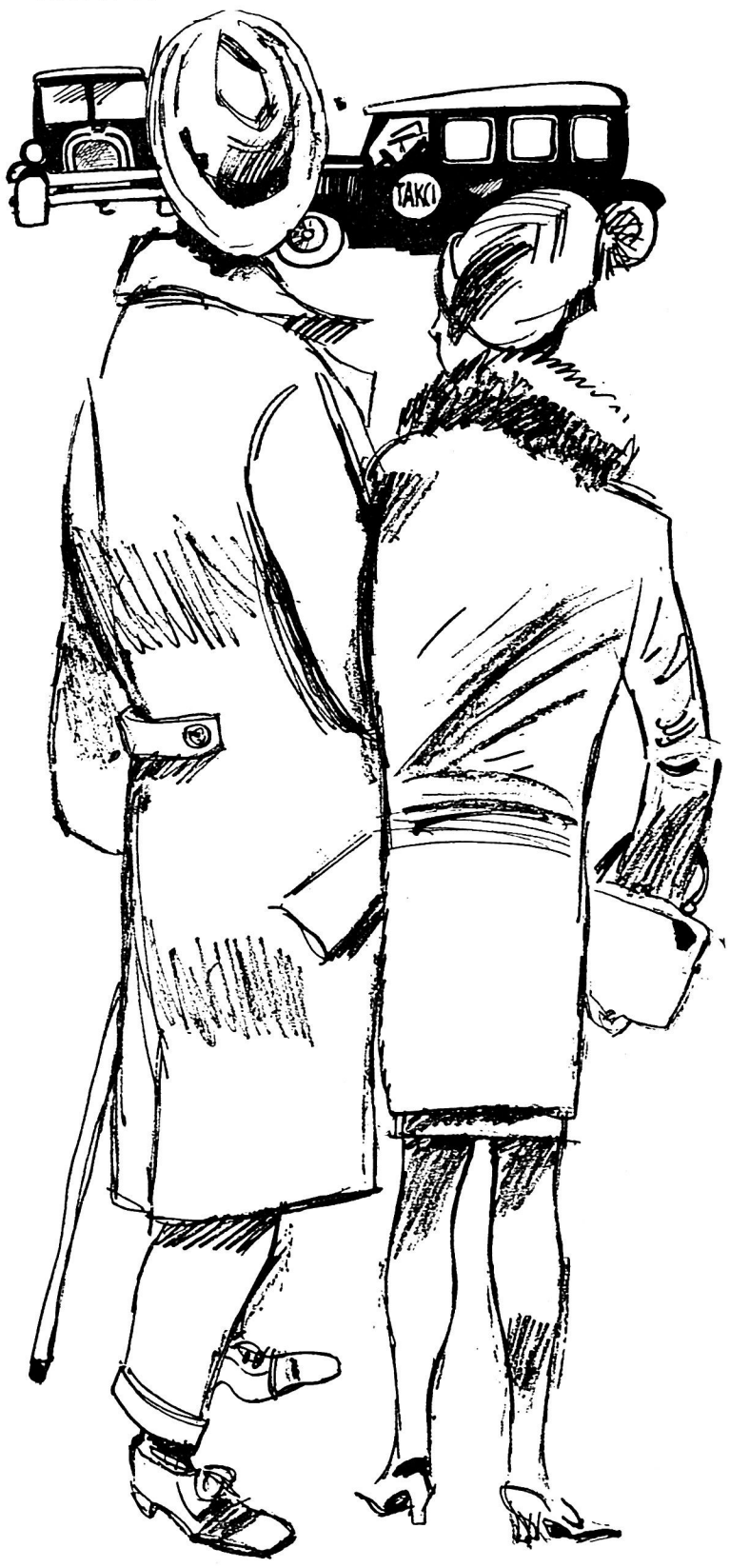

Вона: **Покатай мене на таксі.**

Він: **Ні, моя любко. Ти знаєшь, як необережно їздять ті шофери. Ще як задавлять людину — нічого, а як собаку? Незручно: я ж член Живрас'у**

ПРОТИАЛКГОЛЬНІ СТУДЕНТИ

Всеукраїнське антиалкогольне товариство відкриває семінар пропагандистів для боротьби з алкоголізмом

— Ну, здається все зроблено. Завтра відкриваємо запис. Ф-ф-у, навіть голова горить від усієї ходанини.

Так розмовляв сам з собою секретар антиалкогольного т-ва, лягаючи спати після дня енергійної роботи. Щоб заспокоїти нерви, секретар прочитав на „сон грядущий" кілька сторінок з дуже вченої книжки„ Про алкоголь і вплив його на історію людства" том І, (антиалкогольний підручник для алкоголіків підвищеного типу), повернувся і наставився спокійно проспати до ранку. Як це йому не вдалося, читачі побачуть, прочитавши коротенький переказ про кошмар, що душив бідного секретаря протягом цілої ночи.

В прийомній хмарами носився спиртний перегар, від сили червоних носів на всьому лежав якийсь багровий відтінок, а за маленьким столиком тремтіла, як у холоднику, регістраторша в окулярах і молоденька жінка з правління антиалкогольного товариства.

Нарешті, жінка підвелася, набрала повні груди повітря і, почуваючи цілком сепаратне тремтіння в колінках, вимовила тоненьким, зривним голоском:

— Громадяне! Гро-ма-дя-не! Прийом починається, але я хотіла б попередити всіх, що наше товариство, як би це сказати, гм... протиалкогольне...

— Прав-вильно!!! Гримнули, як по команді, червоні носи й хмари перегару одразу стали густіші.

Жінка зблідла, випила води, і героїчно стримуючи торохкотіння зубів по стакану, провадила:

— А тому і семінар наш буде теж, так мовити, протиалкогольний...

— Правильно!—ще дужче гримнули і десь у кутку щось виразно булькнуло немов у пляшці.

Жінка що сили вчепилась за столик, і вкусила губи, змушуючи себе принаймні, не розплакатись.

— ...Отже ті, що вступлять на цей семінар, будуть гм... будуть, коли я не помиляюсь, так мовити, протиалкогольними студентами...

— І це правильно!—вибухнули червоні носи, а з кутка почувся до краю зворушливий голос.

— Ма-мочка! Сім-пом-пончик! Іди я тебе поцілую!

Промовиця швиденько змахнула неслухняні сльози і одчайдушно вела.

— Отже ви, я сподіваюсь, зрозуміли, що ми ставимо собі надто серйозні завдання і підбираємо кадр слухачів цілком підходящих...

— Це вона—гик—про нас,— вставило кілька голосів.

— ...І тому...—жінка не могла більше себе стримувати, заплющила очі...—і тому починаємо прийом.— Вигукнула це високим, високим фальцетом і, швидко ковтаючи, почала пити воду.

До столу підійшла особа в старорежимній старій, старій, аж зеленій студенській шинелі і, ставши в позу сказала:

— Гр-р-ромадяне! Мо-ж-жливо пер-р-ред вами стоїть Кар-р-рабчевський, можливо Плевако, а можливо навіть Ціцццер-р-рон чи Демос-с-сфен. Але на перешкоді цьому став пр-р-роклятий цар-р-рський р-режим в особі цієї штуки...

Особа швидко вийняла з кешені щойно спорожнену сороківку і, бацнувши нею по столику, пустила на всі боки жалісні уламки.

— Ось моя, гр-р-ромадяне, Ган-н-нібал-л-лова присяга! Більше ні мур-р-р-мур-р-р —І особа похитала прокуреним опухлим пальцем перед самим носом жінки-промовиці.

Жінка відсунулась назад і пробелькотала щось невиразне про „підходящі кадри".

Особа, немов дочекавшись найголовнішого, обернулась назад до присутніх, приклала руку до серця і скрикнула:

— Квоускве тандем абутере Катіліна пацієнціа ностра? Гр-р-ромадяне! В перекладі на тепер-р-рішню мову це значить: доки ж, сукиного сина, стоятиме про-р-роклятий бюр-р-рократизм на нашій дор-р-розі? Знов пр-р-ротекція? Знов за хвостик тіточки? Відповідайте! Від-по-ві-дайте!— хитався перед носом регістраторши здоровецький кулак претендента на звання протиалкогольного семінариста. Може ви хочете об'явити конкур-р-рс? Може ви пр-р-р-иймаєте першою чер-р-ргою робітників і селян? Товариші! Хіба ж не всі ви тр-р-рудящі? І хіба не кожний з вас підходящий. Хіба може бути стаж ще більший за наш. Дайте ж всі, як я, Ганібал-л-лову присягу і розбийте пр-р-рокляті пляшки!

На хвилину в прийомній заступила тиша, а потім враз кілька голосів загукали:

— А як же коли в кого ще лишилося?..

— Випейте востанне. Випейте і пр-р-рисягайтеся на їхніх трупах.

За хвилину в прийомній протиалкогольного семінару після того як пробулькотіли в горлянках останні краплини, з грюкотом рвались на дрібні уламки пляшки, в повітрі стояв сизий алкогольний туман, а сп'яніла регістраторша п'яними літерами виписувала посвідки новим слухачам антиалкогольного семінару.

Микола Б.

ПРЕКРАСНА ЦАРІВНА

Одкатчик Скринька сидів у бібліотеці і, перегортаючи старий комплект якогось щотижневика за 1907 рік, читав складами:

Оповідання про прекрасну царівну

„Пароплав вийшов в океан. Над вечір вся команда вишикувалась перед грізним капітаном. Черевики всіх були добре почищені й грізний капітан був цілком задоволений з усіх.

„Вночі знялася буря З кают кампанії вийшла прекрасна жінка, чарівної краси, чудесно одягнена і в маленьких черевичках, які блищали так, що вогні палуби відсвічували на носках.

„Жінка була схожа на царівну. В її ході було щось граціозне й неземне. Але коли вона підійшла до бортових билець, велика хвиля набігла на пароплав і царівну змило в океан.

„У цей час з'явився прегарний матрос. Він, блиснувши в повітрі своїми начищеними черевиками, плигнув у слід за жінкою в океан.

„Боротьба зі стихією була жахна. Відважний матрос прикладав усіх зусиль і через півгодини приніс мокру й тремтячу красуню.

„Вони стояли перед грізним капітаном і їхні посмішки сяяли від щастя так, як їхні черевики, не зважаючи на півгодинне перебування у воді"...

Скринька перечитав цю страшну трагедію декілька разів. Покурив. Подумав. Потім підійшов до бібліотекаря й запитав:

— Скажи, милий чоловіче, що це за хріновина?

Бібліотекар охоче відповів:

— Це, товаришу, стара реклама на ваксу.

М. Бон

Дзеркало

ЧУДО-ЮДО

Гастролі „ансамбля музкомедії“ у Винниці раз і назавжди спантеличили вінничан.

З'явилася на винницьких парканах величезна рожева афіша, кричучи на всю Вінницю, що 19 жовтня буде там виставлено „першу радянську оперету „Женихи“.

Самі „женихи“ вінничан не дуже наполохали, перестрашило їх от що.— На тій афіші великими (дуже навіть великими) літерами попереджено вінницьке суспільство, що балет за участю і піма-балерини і солістки і самого балетмейстера виконає

ХВОСТРОТ

Так і написано „хвострот“.

Вінничани дуже довго ламали голову, що то воно значить той „хвострот“: чи то рот у хвості, чи хвост у роті.

„Червоний Перець“, після довгих міркувань, прийшов до висновку, що „хвострот“ є не що инше, як відомий, сильно розповсюджений по всіх „перших радянських оперетах“ танок фокстрот, поданий на афіші музично-комедійною українською мовою, з дозволу Могилівського окрліта за № 574 від 18/X 1928 року.

Крім того, „Червоний Перець“ дізнався, що Могилівський окріт, дозволяючи ту афішу, думав не головою, а хвостом.

Через те і вийшло „хвострот“.

АЩЕ...

Музичний рецензент „Харьковского Пролетария“ Б. Новосадский, даючи рецензію на концерт українського композитора В. Барвинського й віолончеліста Б. Бережніцького, констатував, що „всі твори В. Барвинського, виконані на концерті, просякнуто особливо задушевним, теплим ліризмом,— завжди сумним, тоскним і тоді, коли музика назовні й весела“.

І потім Б. Новосадский додає:

> „Нельзя не вспомнить, впитывая этот характерный лиризм,— об „особых условиях политической и культурной жизни Зап. Галиции (підкреслили ми. Ч. П.) „где не до веселья“.

Що-до оцінки самої музики, не наша справа заперечувати: може й так.

А от що-до географії ми з Б. Новосадским розходимось.

В. Барвинський — галичанин, уродженець Східньої Галичини, тоб то Західньої України, а не Західньої Галичини.

Західня Галичина — це не одне й те ж, що Західня Україна, так саме, як і схід не те саме, що захід.

На сході, як відомо, солнце сходить, а на заході — заходить, а не навпаки.

Великий український філософ Мартин Задека, вик. об. українського Кузьми Пруткова, з цього приводу колись так сказав: „Аще рецензенти так знаються й на музиці, як на географії — горе рецензованим“.

ЦІКАВИЙ ПОКІЙНИК

9 липня цього року у Залісчанському десятку, Веремиївського району, на Кременчуччині, на кладовищі, знайшли могилу з старим хрестом. Коли міліція ту могилу розрила, виявилося, що там поховано 25 пудів жита...

Покійник уже почав „раскладатись“— 10 пудів попсувалося.

Цікаво знати чи ховано покійника „з батюшкою й корогвами, чи „по радянському“?..

Чи висловив Народній Суд співчуття родичам покійного, чи обійшлося так, без ніякого співчуття?

ОРИГІНАЛЬНО

У Державній пересувній опері в „Тарасі Бульбі“ ролю Марильці доручено артистці Акимовій.

А як артистці Акимовій голосових даних не дуже дано, то режисура взяла та й викреслила одну з кращих арій Марильчиних.

Вихід із становища, що й казати, дотепний.

Незабаром, значить, „Червоний Перець“ побачить таку оперу, де „оперові“ артисти стоятимуть і, в супроводі оркестри, ротами вгору й униз „махатимуть“, а глядач „в умі“ арії оперові сам собі уявлятиме.

Буде так звана „ротомахальна“, без участи голосників, опера.

БОРЩ ПО ХЕРСОНСЬКОМУ

От кажуть, що в місті культроботи багато, а воно й на селі теж не відпочинеш. Обов'язків стільки, що й носа висякати не встигаеш. Ось що нам повідомляє про цих непримітних героїв лікнепу „Наддніпрянська Правда“.

> В с. Мурахівка (Херс. окр.) коли прийдеш у свята до хати-читальні, то там нікого нема, бо завідувач читальні тов. Борщ у церкві співає.

От бачите, яке навантаження має людина; хоч розірвись. Та инший на його місці давно б заплутався: в церкві Карла Маркса на 8-й глас співав би, а в хаті-читальні рекомендував „Апостола“, як останню новину Держвидава. А цей— нічого, справляється: і в храмі божому працює, і в хаті-читальні поки що держиться.

ЛАЗНЯ МАСАМ

Як відомо, нашого брата іноді й силою не затягнеш до лазні, а от, наприклад, Стройбюро Донвугілля зробило так, що робітники до лазні самі бігають, та ще як: на цілу ніч.

Ось що пише про це „Диктатура Труда“

> Домики и казармы проходки им. Киселева (Чистяковск-рудник) до сих пор еще не оборудованы. В прошлом году рабочим приходилось отогреваться и ночевать в бане.

Ну, і в цьому році теж буде, бо самі знаєте: гігієна перш за все. Побоюємось тільки, що, робітники так звикнуть до „купальних операцій“, що, побачивши будівельника з Донвугілля, обов'язково або шию йому намилять або „холодного душа“ дадуть. А проте нічого: гігієна ж перш за все.

КУЛЬТУРНА АРИТМЕТИКА

Культвідділ Буденівської копальні вирішив в справі народосвіти дати всім якщо не „100 очків“ наперед, то найменш 99.

Але ж, беручи на увагу режим економії, скоротив своє перше завдання і дав тільки... „21“ очко.

Не вірите. Так ось вам:

> В общежитии грузчиков буденовского рудника культработа почти не проводится и все свободное время рабочие развлекаются игрою в „очко“, („21“).

Думаємо, що решту — 78 очків — кульвідділ швидко добере, організувавши в гуртожитку такі ігрища: „66“, „9“ (девятка) і „3“— листики.

„УЧЕННЯ — СВІТЛО“.

„Учні вечірньої партшколи в Сталіні,— як меланхолійно повідомляє „Диктатура Труда“— вчаться при свічках, тому що райпарком не подбав про електрику“.

І правильно: навіщо курсантам електроенергія, коли в них своєї власної енергії хоч одбавляй. І взагалі — всім же відомо, що „учення — світло“, а раз світло, то, по нашому, і свічок палити нічого: світло бо й у темряві світить.

В ІМ'Я ГРЯДУЩИХ ПОКОЛІНЬ

У поетів часто вулиця
Таємниче якось щулиться.
А насправді вона ж мулиться
Та докупи все не стулиться...
Не кується, ані мелеться
З пішоходами — хоч плач:
Весну—літо—осінь стелеться,
А зимою — спотикач!
О, комгоспи! О, господарі!
Будівельники на ять!

А коли ж то пішоходами
Можна буде й погулять?!
Чи майбутнім поколінням ми,
Що грядуть за нами тінями,
Мусим жертвувать колінами,
Та ще й сідалами тлінними?!
Ох, комгоспи, ох, господарі!
Звик до жертв наш чоловік...
Та хоч би ж хоч пішоходами
Вшанували ви наш вік!

Андрій Дудка

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Видає „Робітнича газета Пролетар“ і ДВУ

Упрліт № 37/ж. Друга друкарня і фотоцинкографія видавництва „Пролетарий“. Замовл. № 73. Тираж 36.000

НАШІ ПРОЄКТИ КОСТЮМІВ ДЛЯ ОПЕРЕТИ

У Харкові відбувся диспут на тему: „Яка повинна бути радянська оперета". Найбільше дебатувались дуже „откровенні" костюми опереткових героїнь. Диспут не дав ніяких наслідків—оперета й костюми залишились такі, як і були. А от „Черв. Перець" не любить довго говорити й дебатувати. Він—одразу. Треба змінити костюми в опереті — будь ласка. Маєте конкретний проєкт.

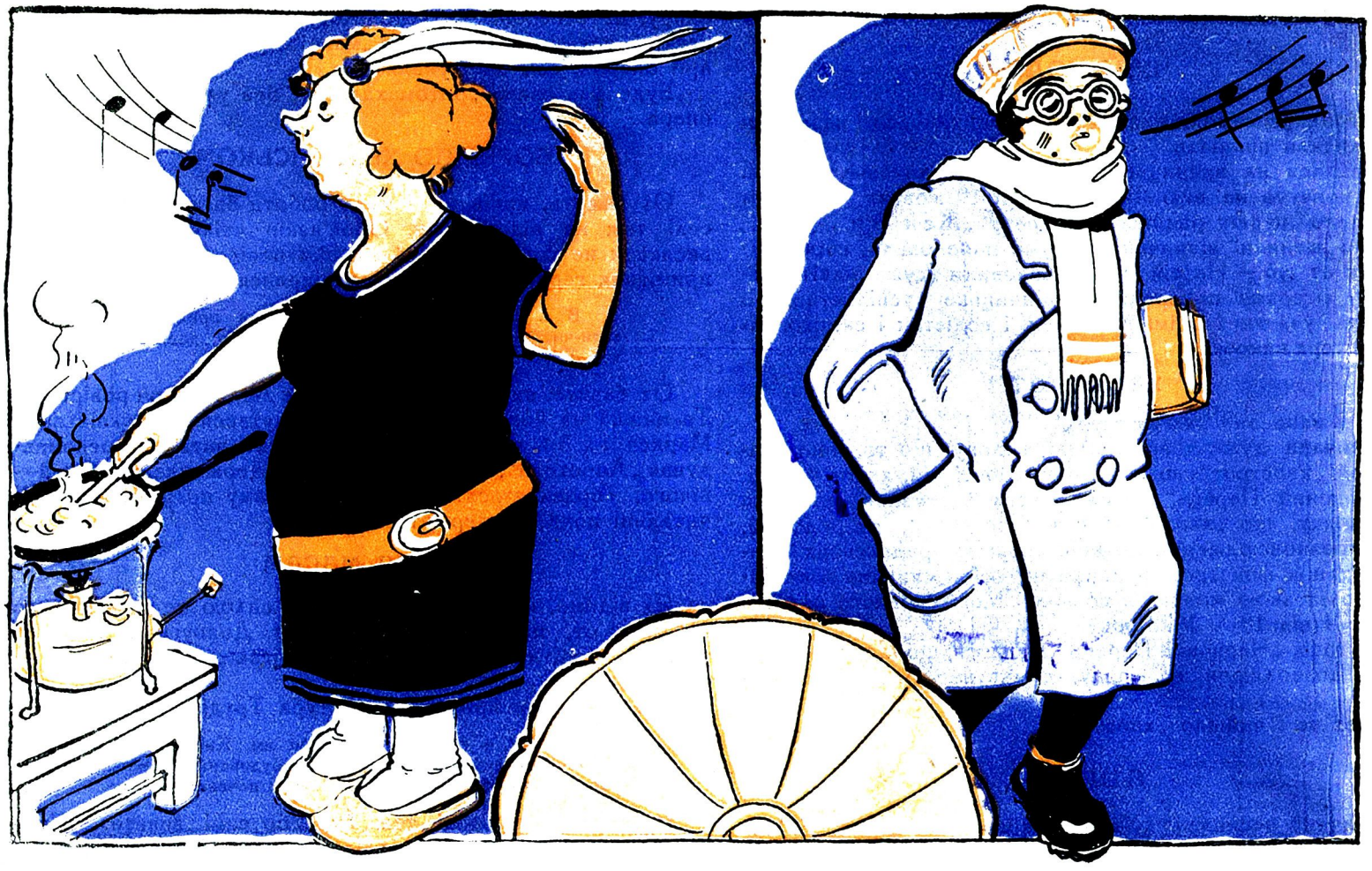

Коли „Сільва" в такому вигляді співатиме свою знамениту арію біля примуса, еротичні думки глядача негайно перескочуть на сім'ю, сімейний очаг, сімейні обов'язки

Індіянка з „Роз-Марі" з книжками під пахвою і в калошах „Красный Треугольник" дуже легко вважатиметься за студентку інституту східніх мов і глядач, замісць еротики, думатиме виключно про користь науки й освіти

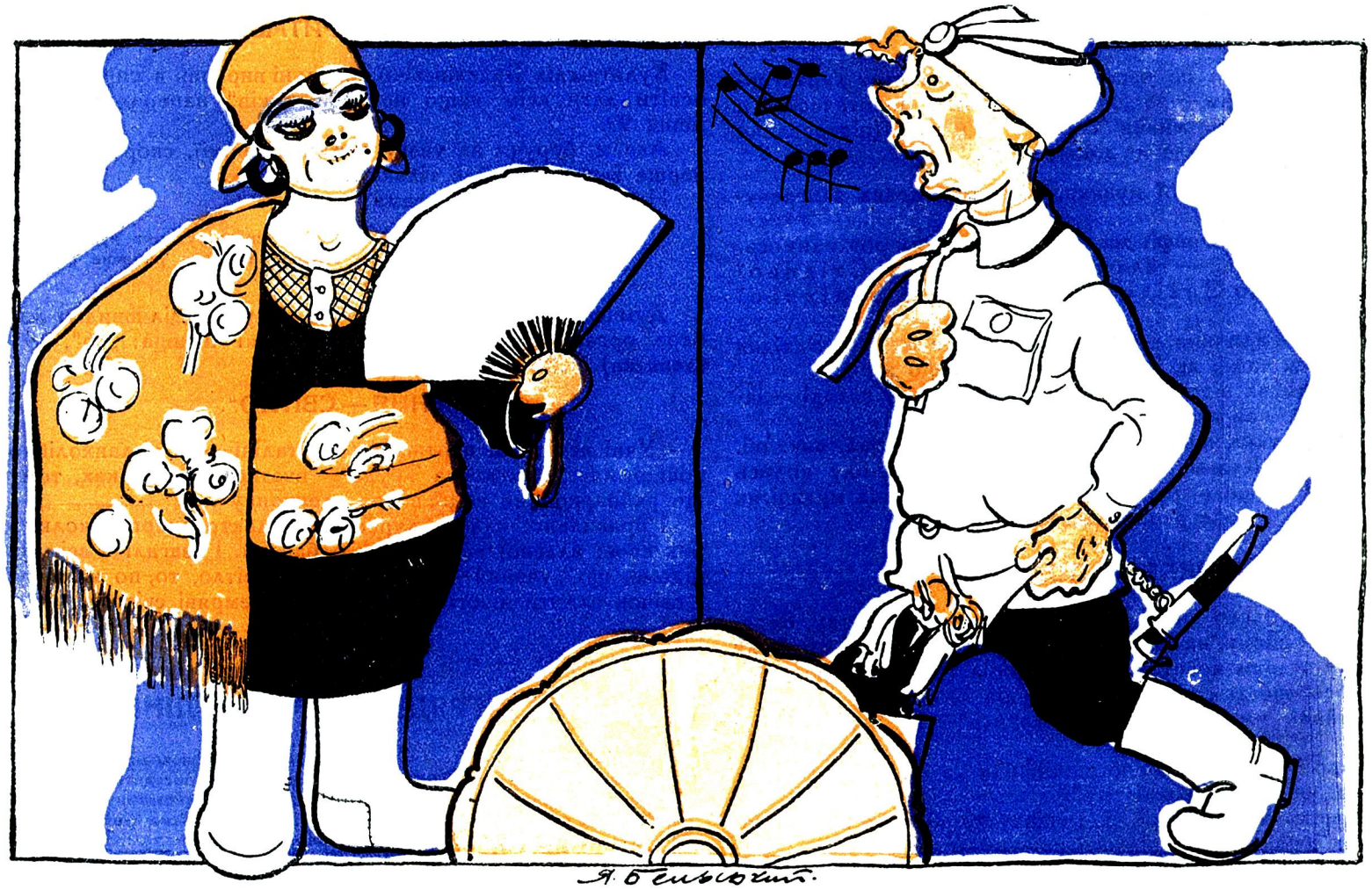

„Весела вдова" у валянках, хустці і гігієнічній сорочці д-ра Егера одразу позбавиться всіх ганебних привабливостей кокотки і заспокоєний глядач, втелющивши очі в гігієнічну сорочку, думатиме тільки про те, що „гігієна — запорука здоров'я". Ій-богу!!

Раджамі (з „Баядерки") в зимовому спортивному костюмі безпосередньо й просто агітуватиме за спорт, фізкультуру і т. д. Глядачеві тоді не до еротики. У глядача тоді повна голова: „фізкультура — в маси", „спорт—міцна зброя в руках", „в здоровому тілі—здоровий дух" і т. д. і т. д.

Взагалі „Червоний Перець" не любить зайвих балачок